

Inleidend woord **Verstilling**

Het afgelopen jaar zijn veel zaken die we gewend waren stilgevallen. Ook ons leven is stiller geworden in die periode. Althans uiterlijk. Misschien ook innerlijk wanneer er sprake is van eenzaamheid en vereenzaming. Toch bracht die tijd ook veel beweging, uiterlijk en innerlijk. Protesten, boosheid, verzet, nieuwe en andere initiatieven, bloeiende e-handel, zorgen, ongerustheid, angst, verdriet, rouw. Ondanks de rust op wegen en in het o.v., in steden en kroegen, veel onrust van telkens weer nieuwe tegenvallers en maatregelen waarvan niet alle werden begrepen. Met de versoepelingen aan het begin van deze herfst is er weer een andere beweging op gang gekomen. Van gevoelde vrijheid en nieuwe twijfel. Het een noch het ander heeft bijgedragen aan onze innerlijke rust.

Het begin van de herfst representeert voor mij altijd een verstilling. Het extraverte van de zomer en de laatste oogst van vruchten luiden een zekere inkeer in. Misschien helpt dat om in verbinding te komen met de stilte in ons. Soms gaan we immers te zeer mee met de bewegingen van buitenaf, de geluiden en beelden die ons in beweging willen zetten in een richting die we misschien niet eens bedacht hadden. Maar ook de emoties en gedachtenwarrelingen die onze geest bevolken en onrustig maken. Waardoor we

weggetrokken worden uit ons innerlijk, uit de stilte, uit de omgang met God.

We hebben er misschien te weinig weet van, maar de stille omgang met God, de Ene en Ongedeelde, is de eigenlijke basis van waaruit we handelen en de geestelijke omgeving waarin we het best gedijen als gelovig en spiritueel mens. Niet het fragmentarische van ons bestaan en de versnippering van onze aandacht.

In dit verband haal ik een vers aan van psalm 62. "Bij God alleen verstilt mijn ziel". Barnard heeft psalm 62 verwoord in het lied 'Mijn ziel is stil tot God mijn Heer'; Theo Goedhart heeft vers 62,2 vierstemmig op muziek gezet; uit Taizé komt van Jacques Berthier "Mon âme se repose en paix sur Dieu seul" (mijn ziel vindt rust en vrede bij God alleen). Ik waag me niet aan een omschrijving, laat staan definitie, van de ziel, maar wanneer mijn geest tot rust komt, en de beweging bezinkt, ervaar ik mijn ziel. Als een kwaliteit van zijn die in verbinding staat met wat ik niet benoemen kan, maar die grond en leven is. Het is tegelijk de diepste vorm van bidden. Aanwezig zijn in stilte bij de Aanwezige is zitten aan de bron van levend water en je eraan laven.

Daar moet je ruimte en tijd voor nemen. Het is voedsel voor de ziel en houdt ons bij onze kern en bij waar het om gaat. Het is contemplatie, in stilte verwijlen bij de stilte en daar ontmoeten. Balsem voor een overbelaste en vermoeide geest. Een les in leven uit stilte in een wereld vol beweging en er aan deelnemen zonder de stilte te verliezen.

rector Ward Cortvriendt

KERKDIENSTEN LEBUÏNUSKAPEL

Dorpsmatenstraat 40 Hengelo

*Elke 1^e zondag van de maand houdt de Evangelisch-Lutherse Gemeente kerkdienst met H. Avondmaal in de Lebuïnuskapel: in de kerkdienst van **zondag 3 oktober 10.30 u** is ds Otto Mulder de voorganger, met zang o.l.v Gerrit Baas en Jaap Vonk aan het orgel. Aanmelding vooraf is/blijft voorlopig geboden.*

Kerkdienst zondag 10 oktober 10.30 u
Eucharistieviering Zondag na Pinksteren 23 (B-jaar)

Voorganger : pastoor Ward Cortvriendt
Lector : Marjolein Driesen (1e en 2e lezing)
Cantor : Alp Buitelaar en André Zandbelt
Koster : Mieke en Ward Cortvriendt
Collectes : 1e OKK-Ned +Statie 2e Ontwikkelingssamenwerking
(*digitaal overmaken heeft de voorkeur*)
Aanmelding voor deelname is niet langer nodig.

Kerkdienst zondag 24 oktober 10.30 u
Eucharistieviering Zondag na Pinksteren 25 (B-jaar)

Voorganger : pastoor Ward Cortvriendt
Lector : André Zandbelt (1e en 2e lezing)
Cantor : Toon 't Hoen en Alp Buitelaar
Koster : André Zandbelt
Collectes : 1e OKK-Ned + Statie 2e Statie Twente
(*digitaal overmaken heeft de voorkeur*)
Aanmelding voor deelname niet langer nodig.

Coronaregels

Zoals bekend zijn met ingang van 25 september de coronamaatregelen weer versoepeld. De mondkapjes hoeven nog maar op een paar plekken en de anderhalve meter afstand hoeft niet meer in acht genomen te worden. Voor veel gelegenheden is het tonen van een coronapas of negatieve test nodig. Voor de kerken, in ieder geval onze kerk, betekent dit het volgende: Het is niet langer nodig en verplicht om zich van tevoren aan te melden voor een viering. De toegang tot de viering is vrij. Ook hoeft men geen mondkapje meer te dragen. Men hoeft geen coronapas of negatieve test te laten zien. De kerk gaat er van uit dat verreweg de meesten zijn gevaccineerd en dat allen zorgvuldigheid betrachten. Dat wil zeggen dat men bij klachten thuis blijft en redelijke afstand van elkaar houdt. "Redelijk" is natuurlijk geen objectief begrip. Zelf hanteer ik een afstand van een armlengte. Dat is ongeveer de sociale afstand. Meestal de

afstand waarop het in het algemeen vervelend begint voelen wanneer iemand daar zomaar binnen komt. In ieder geval moeten we opletten en verstandig met elkaar om gaan.

De algemene hygiënemaatregel blijft van kracht.

De kapel is inmiddels overeenkomstig de mogelijkheden van de nieuwe situatie ingericht. Ook weer een beetje 'gezelliger' en minder als meubelopslagplaats annex vieringsruimte.

Stap voor stap volgen we de versoepelingen waarbij we natuurlijk altijd onze eigen verantwoordelijkheid houden voor wat goed en haalbaar is in onze specifieke situatie.

rector Ward Cortvriendt

Dagen van ons leven

Op 12 oktober viert Wouter de Rijk zijn verjaardag en op 16 oktober hoopt Heima Sleurink haar verjaardag te vieren. Ook zijn Vincent Weller jarig op 5 oktober en Anne Hoeve op 28 oktober. We wensen allen een fijne verjaardag en vooral een gezegend nieuw levensjaar.

rector Ward Cortvriendt

BISSCHOPSWIJDING BERND WALLET *Door Toon 't Hoen*

Zaterdag 18 september wacht ik bij de westgevel in een zonovergoten Deventer op André. Wij zullen namens de statie Twenthe en Ommelanden getuige zijn van de wijding van Bernd Wallet tot aartsbisschop van de Oud-Katholieke kerk.

We betreden samen het historische gebouw en vinden een plekje in het imposante middenschip van de Lebuïnuskerk, ooit zetel van de titulaire oudkatholieke bisschop van Deventer.

Het was bijzonder om de bisschopsstaf van Aegidius de Monte (bisschop van Deventer in de 16^e eeuw) in gebruik te zien. Bij de intronisatie is deze bisschopsstaf, te zien in het Catharijneconvent, ook weer gebruikt.

Vanaf het begin wordt ieder bij de hand genomen en door de aloude liturgie van de bisschopswijding gevoerd. Dit keer met alle mogelijkheden van nu: camera's, beeldschermen, draagmicrofoons.

We proefden hoe zorgvuldig aan elk onderdeel vorm werd gegeven. Woord, ritueel en lied golfd door de liturgie heen. Marieke hield een korte doch gedreven overweging. 1½ jaar na de verkiezing is de oud-katholieke kerk weer compleet en klaar voor haar hoopvolle reis door de 21^e eeuw.

Voor wie de vieringen nog niet heeft gezien: het is de moeite waard om er even voor te gaan zitten. Het is natuurlijk anders wanneer je er bij bent. Je mist in de video de beleving van de oeroude ruimte, de akoestiek van de laatgotische kerk, de geur van wierook, de geluiden rondom en de liturgische bewegingen, het soms ongemakkelijk zitten in de stoelen. Maar ondanks dat is de weergave de moeite waard. Een uniek document van oud-katholiek Nederland.

Na de liturgie heb ik natuurlijk nog even een blik geworpen in de Romaanse crypte, een juweeltje van vroeg-middeleeuwse bouwkunst.

De twee video's zijn nog beschikbaar op youtube en zeer de moeite waard:

- prachtig in beeld gebracht: de wijding op 18 september ([765](#)) [Bisschopswijding Mgr. Bernd Wallet - YouTube](#)
- intronisatie op 19 september [Livestream bij de Intronisatie van Mgr. Bernd Wallet, Aartsbisschop van Utrecht - YouTube](#)

Het is ook leuk om verslagen in de pers te lezen. Hierbij enkele linkjes:

- artikel in de STENTOR over wijding in Lebuïnuskerk te Deventer zie <https://www.destentor.nl/deventer/deventer-voor-een-dag-internationale-bisschopsstad-is-dit-voor-een-film-of-is-dit-echt~ac6dee89/>
- verslag RTV-Utrecht zie <https://www.rtvutrecht.nl/nieuws/3165303/in-beeld-oudkatholieken-hebben-eindelijk-weer-een-aartsbisschop.html>
- verslaggeving in media vooraf, 17 -2-2020:

[Veel aandacht in media voor verkiezing aartsbisschop – Oud-Katholieke Kerk van Nederland \(oudkatholiek.nl\)](http://oudkatholiek.nl)

Dorpskerkjes uit de Middeleeuwen

Ben even een weekje weg geweest in eigen land. Vanuit een Bed & Breakfast heb ik het Hoge Land van Groningen doorkruist, dat bezaaid ligt met dorpskerkjes uit de 12^e en 13^e eeuw. Velen van ons kennen de imponerende Dom van Utrecht of genoten al eens van de robuuste Grote Lebuinuskerk van Deventer. Maar te weinig bekend is dat het Noorden van ons land een schat aan oude, middeleeuwse dorpskerkjes bergt, in Groningen deskundig bewaard en gekoesterd door de Stichting Oude Groninger Kerken. Bijzonder is dat ze na restauratie allemaal toegankelijk zijn gemaakt.

Sterker, de deur staat al open in de dorpskerk van *Oosterwijdtwerd*. Bij de uitgang staat zelfs een koffiekant met koffie voor gasten. En gasten komen er. Er zijn wandel- en fietstochten die leiden langs de zogeheten 'pronkjuwelen' van het Hoge Land. Pelgrims en backpackers kunnen er ook een stempel krijgen als herinnering aan hun bezoek. Ik ben onder de indruk van het prachtige houten interieur van dit kerkje.

Ik lees dat in de Middeleeuwen hier een Johannietenklooster stond dat pelgrims en zieken trok om te verzorgen. Ik bewonder de prachtige reeks petroleumlampen die de kerk verlichten. De kerkenraadsbanken zijn rijk versierd en getuigen ervan dat de voorname heren van het dorp hier in de loop van de eeuwen hun prestigieuze plaats hadden.

In de St. Sebastiankerk van *Bierum* zit ik een poosje stil onder de gewelvbogen van baksteengotiek. Bij het grote stenen doopvont in het koor vraag ik me af, wie hier in al die acht eeuwen allemaal ten

doop zijn gehouden, rijke en arme dorpsbewoners, verre verre voorouders van wie nu het dorp bewonen. In de Pancratiuskerk van *Godelinde* duikt een koster op, ruim de tachtig gepasseerd, die niet uitverteld raakt als hij merkt dat ik echte belangstelling heb.

Zeerijp heeft een interieur met mooie dieprode kleuren. Het is een Jakobskerk met veel Jakobsschelpen en met kolossale afsluitbalken voor alle deuren, tegen stormwind en vandalen. In de kerk van *Eenum* is het eerste wat ik lees "Blied dat joe d'r binn'n!" als warm welkom aan mij als bezoeker. Daarentegen kunnen slechts voetgangers en geen enkele auto de kerk bereiken, diep verscholen op een wierde (een Groninger terp) tussen de huizen van het dorp.

In de Andreaskerk van *Westeremden* zie ik meteen bij binnenkomst dat hier "ook de zwaluwen hun nestje hebben gevonden bij Uw altaren, o Heer", zoals in psalm 84 beschreven staat. Maar een dorp verderop houdt men die liever buiten de deur ("verzoeken eerst de buitendeur te sluiten in verband met zwaluwen"). Het kerkje van *Huizinge* uit circa 1240 (!) ligt hoog en geheel verscholen tegelijk, maar binnen is het sfeervol ingericht met prachtig geweven moderne staties van Michael Reynolds op die oude muren. Je valt meteen stil als bezoeker, en ongestoord zit ik daar in een bank zo een kwartier de inspiratie en de reflectie te ondergaan die uitgaat van deze bescheiden belichaming van geloof en geschiedenis. Aan het metselwerk in de muren aan de buitenkant is eeuwenlang steeds weer verder geborduurd.

Opmerkelijk is dat in het Hoge Land de meeste historische orgels te vinden zijn van heel Europa. In veel van de bezochte dorpskerken vinden nog geregeld zondagse kerkdiensten plaats, soms enkel diensten bij gelegenheid van een huwelijk of begrafenis, een aantal kerkjes is inmiddels deels of geheel ingericht op het houden van kamermuziekconcerten of soortgelijke activiteiten. Het dorp is hoe dan ook bezig gebleven om dit religieuze erfgoed van hun middeleeuwse voorouders een passende (her)bestemming te geven waardoor hun dorpskerk bewaard kan blijven.

U hebt het wel begrepen: ik kwam verrast en verrijkt terug van het Groninger platteland, van een weekje weg in middeleeuwse sferen.

André Zandbelt
Almelo, sept. 2021

COLOFON STATIE TWENTE EN OMMELANDEN

Kerkcentrum ST. LEBUÏNUSKAPEL **<groene kerk>**
Dorpsmatenstraat 40 7551 BP Hengelo

Rector pastoor E. Cortvriendt tel. 06 839 867 60
Schaapskamp 8 3849 PS Hierden
e-mail: pastoor@twente.okkn.nl

Secretariaat statie-bestuur
Alp Buitelaar tel.: 06-22661130
Dr.van der Sluisstraat 12 7482 XS Haaksbergen
e-mail: alpbuitelaar@planet.nl

Penningmeester: administrateur statie-bestuur
Alp Buitelaar tel.: 06-22661130
e-mail: alpbuitelaar@planet.nl

Lebuïnus Kompas redacteur
André Zandbelt tel. 0546 815313
e-mail : a.zandbelt@planet.nl

Huishoudelijk beheer
Heima Sleurink tel. 074 291 38 56
e-mail : heima49@live.com

Website beheer Harald van der Werff
harald.vanderwerff@gmail.com

Reservering kapel/zaal
André Zandbelt tel. 0546 815313
e-mail : a.zandbelt@planet.nl

Bankrekening Statie: NL 77 RABO 0179 162 713
OKN t.a.v. Statie Twente Hengelo

Website **OKK Statie Twente** www.twente.okkn.nl
OKK Nederland www.oudkatholiek.nl

